

PAPER DETAILS

TITLE: Sariprenses Baliginda (*Labidochromis caeruleus*) Yogen Parazit Enfestasyonuna Bagli Bagirsak Hasarinin Histopatolojik Incelenmesi

AUTHORS: Muhammed Yasar DÖRTBUDAK,Yavuz Selim SAGLAM,M Bahaeddin DÖRTBUDAK

PAGES: 52-56

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/760089>

Sarıprens Balığında (*Labidochromis caeruleus*) Yoğun Parazit Enfestasyonuna Bağlı Bağırsak Hasarının Histopatolojik İncelenmesi

Muhammed Yaşar DÖRTBUDAK^{1*}, Yavuz Selim SAĞLAM², M. Bahaeeddin DÖRTBUDAK³

¹Harran Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Su Ürünleri ve Hastalıkları Anabilim Dalı. 63200 Şanlıurfa, Türkiye.

²Atatürk Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı. 25240 Erzurum, Türkiye.

³Bingöl Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı. 12000 Bingöl, Türkiye.

Geliş Tarihi: 17.10.2018

Kabul Tarihi: 22.03.2019

Özet: Bu çalışmada bağırsak parazitlerinin süs balıkları için ciddi sağlık sorunu oluşturabilgini gösterilmesi amaçlanmıştır. Üretilimi gerçekleştirilen Sarıprens balıklarının (*Labidochromis caeruleus*) bir kısmında aşırı zayıflama, dengesiz yüze, asites ve deride matlaşma gibi değişikliklerin ardından ölümleri görüldü. Bu şekilde ölen balıkların ölüm sebebinin saptanması maksadıyla ölen balıklardanekropsi işlemi gerçekleştirildi. Nekropsi sonucunda iç organlar diseke edilip, histopatolojik olarak incelendi. HxE ile boyanan preparatlarda yapılan histopatolojik incelemede, bağırsakta yoğun miktarda parazit varlığı tespit edildi. Aşırı parazit enfestasyonunun bağırsakta ciddi fonksiyon kaybına yol açabilecek derecede önemli patolojik hasarlar meydana getirdiği görülmüştür. Ticari önem taşıyan bu süs balıklarının ciddi parazit enfestasyonuna maruz kaldıkları ve bu balıkların ölüm nedenlerinin yoğun parazit varlığından kaynaklanabileceği kanısına varılmıştır. Bu tür balıklarda yapılan çalışmaların az olması ve süs balıklarındaki iç parazit araştırmalarının yetersiz olması çalışmamızı önemli kılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sarıprensbalığı, *Labidochromis caeruleus*, Parazit enfestasyonu, HxE.

Histopathological Investigation of Intestinal Damage due to Intense Parasitic Infestation in Electric yellow cichlid “*Labidochromis caeruleus*”

Abstract: In this study, it was aimed to show that intestinal parasites can cause serious health problems for ornamental fishes. In some of the raised Electric yellow cichlid fishes (*Labidochromis caeruleus*) were observed to show excessive weight loss, unbalanced swim behaviour, asites and skin dulling, followed by death. Necropsy was carried out on the died fishes in order to determine the cause of death. As a result of necropsy the internal organs were dissected and examined histopathologically. Histopathological examination on preparations stained with HxE showed intense intestinal parasite infestation. It has been shown that the extreme parasitic infestation can cause serious pathological damage so as to lead severe loss of function. It was concluded that ornamental fish of commercial importance were subjected to severe parasitic infestation and that the causes of death of these fishes could be due to the presence of severe parasites. The lack of studies on this fish species of and inadequate research on internal parasite infestation in ornamental fish point out importance of this study.

Keywords: Electric yellow cichlid, *Labidochromis caeruleus*, Parasitic infestation, HxE.

Giriş

Günümüzde akvaryum balıkçılığı dünya genelinde milyonlarca dolarlık bir sektör'e erişmiştir (Çelik ve Korun, 2018; Singh ve Sreedharan, 2007; Thilakaratne ve ark., 2003). Ülkemizde ise 30 yıldır icra edilen ve son yıllarda popüleritesi artan bir saha haline gelmiştir. Süs balıklarının çoğuluğunun kökeni tatlı su balıklarıdır. Süs balıklarının önemli ve yaygın olanlarının başlıcaları; Diskus (*Sympodus aequifaciatus*), lepistes (*Poecilia reticulate*), kılıçkuyruk (*Xiphophorus helleri*), molly (*Poecilia sphenops*, *P. latipinna*) ve japon (*Carassius auratus*) balıklarıdır (Çelik ve Korun, 2018; Velasco-Santamaría ve Corredor-Santamaría, 2011).

Dünyada "Electric Yellow Cichlid" olarak adlandırılan "*Labidochromis caeruleus*" ülkemizde Sarıprens balığı olarak bilinmektedir. Ortalama 8-12cm boylarında sarı-turuncu aralığında çekici renk tonları ve non-agresif yaşam biçimleri ile sıkılıkla talep gören ve ticari önem taşıyan akvaryum

balığıdır. Anavatanı Afrika kıtasının Malawi gölü olup, sıçkayağılıklarda yaşayan, ortalama 28°C sıcaklıkta yosun tabakalarından beslenen tropikal bir balıktır (Balian ve ark., 2007).

Balıklarda enfeksiyona bağlı ölümlerin %10-20 olduğu ve bu kayıpların ise $\frac{1}{4}$ 'nün paraziter kaynaklı olduğu bildirilmiştir (Scholz, 1999). Balık parazitleri protozoan ve metazoanlar olmak üzere iki ana gruba ayrırlırlar (Kayış ve ark., 2009; Tonguthai, 1997). Protozoan parazitlerin başlıcaları; *Ichthyobodo necator*, *Ichthyophthirius multifiliis*, *Trichodina spp.*, *Trichophyra*, *Ambiphyra*, *Hexamita* ve *Apiosoma*'lardır. Metazoanların başlıcaları ise; trematodlar, cestodlar, nematodlar, akantofelive parazitikk rusteseanlardır (Kayış ve ark., 2009; Mitchum, 1995; Scholz, 1999). Parazit enfeksiyonları, gerek kültür ve gerekse akvaryum balıklarında ciddi sorunlar teşkil etmektedir. Düşük su kalitesi, uygun olmayan su sıcaklığı, yaşam alanın

yoğunluğu, yetersiz beslenme, farmasötik uygulamalar gibi çeşitli stres faktörleri hemaostatik mekanizmayı zayıflatarak balıkları parazitlere karşı duyarlı duruma getirmektedir. Düşük su iletkenliği ve su sıcaklığı (28°C sıcaklık parazitler için ideal çoğalma sıcaklığıdır) parazitlerin çoğalmasını arttırmıştır (Çelik ve Korun, 2018; Thilakaratne ve ark., 2003). Parazitler ekzojen olarak solungaçlarda, deride, yüzgeçlerde, gözlerde veya endojen olarak çeşitli iç organlara yerleşim gösterirler (Kayis ve ark., 2009; Lasee, 1995; Kerek, 2016).

Parazitler toksinleri, mekanik etkileri ve protein kaybı ile organizmada önemli sağlık problemlerinin ortayamasına yol açarlar. Parazitler bu etkileri ile balıklarda reproduktif bozukluklara, anoreksiyaya, halsizliğe, duyarsızlığa, körlüğe, anormal davranışlara, dengesiz yüzmeye, epitelyal lezyonlara, solungaç ve deri deformitelerine sebep olurlar. Ayrıca sekonder bakteriyel enfeksiyonlara davetiye çıkarırlar (Lasee, 1995; Roberts ve ark., 2012; Scholz, 1999). Ağır enfestasyonlar genellikle ölümle sonuçlanmaktadır. Balıklarda parazit enfeksiyonu özellikle larval dönemde yüksek mortaliteye neden olmaktadır (Kayis ve ark., 2013; Nematollahi ve ark., 2016). Ülkemizde bu parazitlere karşı tedavi amacıyla asetik asit, betadin, kloramin-T, bakır sülfat, formalin, hidrojen peroksit, ivermektin, levamisol, metronidazol, potasyum permanganat ve tuz kullanımı başarılı sonuçlar vermektedir (Kayis ve ark., 2009).

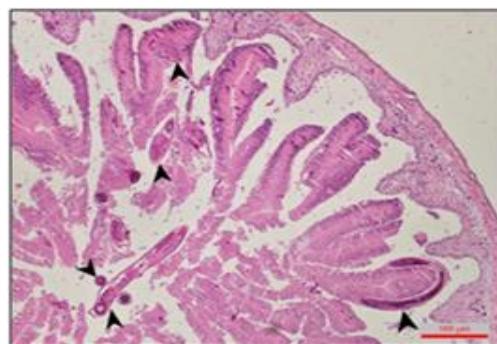
Material ve Metot

Harran Üniversitesi Veteriner Fakültesi Akvaryum Ünitesinde farklı yaş ve cinsiyette yetiştirilen sarıprenses balıklarında ölümler gözlandı (25/40). Ölen her balığın karın boşluğu açılarak disekte edilen bağırsakların %10 NeutralBufferFormalin ile 48 saat süreyle tespit işlemi gerçekleştirildi. Fiksasyon sonrası bu balıklarda doku küçültmesi yapıldı. Bu dokular 24 saat akan suda yıkandı. Daha sonra otomatik doku takip cihazında (Leica TP 1020) (sırasıyla %70, %80, %90, %96 ve absolut alkoller, ksilol, ksilollü parafin, yumuşak parafin ($46-48^{\circ}\text{C}$ de erimiş) ve sert parafin ($56-58^{\circ}\text{C}$ de erimiş) rutin doku takibi prosedürü uygulandı. Ardından dokular blok parafine gömülüdü. Histopatolojik incelemeler için her bloktan mikrotomla (Leica RM 2125RT) $4\text{ }\mu\text{m}$ kalınlığında kesitler lamlara alınarak etüde bekletildi. Sonra oda sıcaklığına getirilen doku kesitleri 5'er dakika 3 kez ksilol ve ardından da %100, %96, %90, %80, %70'lük alkollerden geçirildikten sonra Hematoksiilen-Eosin (HxE) yöntemi ile boyandı (Bancroft ve Layton, 2013). İlk mikroskopunda (Olympus BX51) incelendi. Gerekli görülen

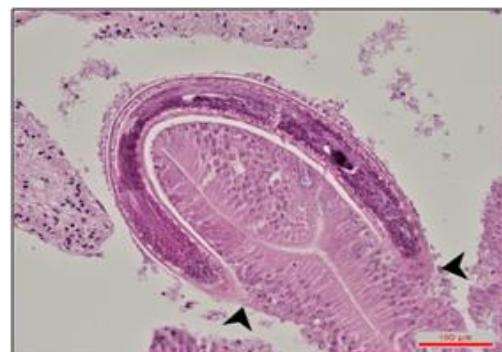
olgulardan fotoğraflar çekildi (Olympus DP12 Microscopic Digital Camera Systems).

Bulgular

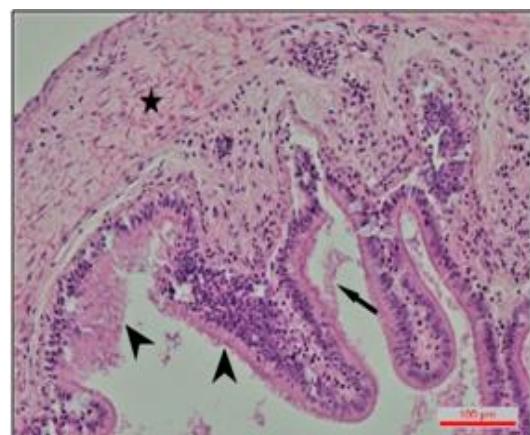
Aşırı zayıflama, iştahsızlık, asites, dengesiz yüze, renkte koyulaşma ve matlaşma şeklindeki klinik bulgulara sahip ölen balıkların çok küçük olmaları sebebiyle bağırsaklarda makroskopik incelenmeden ziyade mikroskopik inceleme yapıldı. Mikroskopik olarak; bağırsak lumeni, mukoza, ve submukozada ergin ve larval parazit formasyonları ile parazit yumurtaları görüntülendi (Şekil 1).

Şekil 1. Bağırsak lumeninde yumurta, larval ve ergin formdaki parazit formasyonları (Ok başları), Bağırsak, HxE x10.

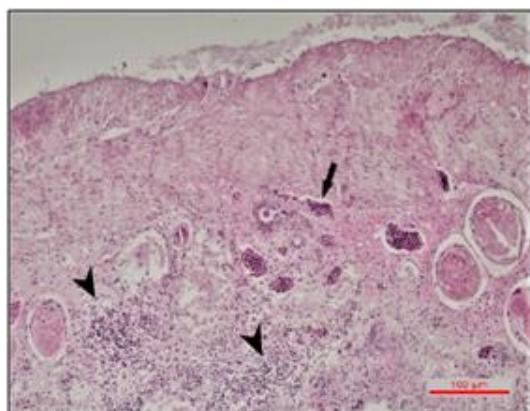
Şekil 2. Villüsa penetre olan ergin parazitin dejeneratif ve nekrotik hasarı (Ok başları), Bağırsak, HxE x40.

Şekil 3. Villus epitellerinde dejenerasyon, nekroz ve deskuantasyon (Ok başları), lümende kataraleksudat (ok) ve musküler katmanda kalınlaşma (yıldız) Bağırsak, HxE x20.

Ayrıca bağırsak lümeninde kataral eksudat varlığı tespit edildi. Bağırsak kript epitellerinde hiperplazik değişiklikler görüldü (Şekil 3). Barsak mukozasındaki yangı reaksiyonun özellekle lamina propria'da oldukça belirgin olup ödem ve hiperemi geliştiği görüldü (Şekil 4).

Lamina propria'da fagositik hücre infiltrasyonları ve hemoraji gözlandı. Lökosit hücre infiltrasyonu daha çok parazitlerin çoğunlukta olduğu yerlerde yoğunluk göstermektedir. Muskuler hipertrofi hemoraji ile gelişmiştir (Şekil 4).

Şekil 4. Lamina propria'da yangı hücre infiltrasyonları (Ok başları) ve hemoraji (ok) Bağırsak, HxE x20.

Tartışma ve Sonuç

Conroy ve ark. (1981) tarafından balıklarda hastalığa sebep olan parazitleri şöyle sıralamışlardır; *Gyrodactylus* (von Nordmann, 1832), ve *Dactylogyrus* (Diesing, 1851). *Ichthyophthirius multifiliis* (Fouquet, 1876), *Ichthyobodo necator* (Henneguy, 1883), *Chilodonella* (Strand, 1928) *Aplosoma* (Blanchard, 1883), *Epistylis* (Ehrenberg, 1830) ve *Digeneanar* (Conroy ve ark., 1981). Nematodların süs balıklarında yaygın olarak görüldüğü bildirilmiştir. Özellikle de lepisteslerin bağırsaklarında görülmüştür (Kim ve ark., 2002; Scholz, 1999). Balıklarda parazitler üzerinde yapılan araştırmalarda çoğunlukla deri ve solungaçlardaki parazitler üzerinde durulmuştur. Gerek parazitlerin yerleşiminin sıklık göstermesi gerekse ekzojen parazitlerle yapılan çalışmaların kolaylığı bakımından endojoen parazitlerde yapılan çalışmalar oldukça azdır. Çalışmamızda endojoen parazit tür tayini yapılmamıştır. Ancak parazitin bağırsak dokuda oluşturduğu hasar patolojik olarak incelenmiştir.

Türkiye'deki süs balıklarının parazitleri farklı çalışmalarında bildirilmiştir (Kayis ve ark., 2009; Kayis ve ark., 2013; Koyuncu, 2009; Koyuncu ve Cengizler, 2002). Bu çalışmalarla japon balıkları, lepistes ve çikletlerde *Ichthyobodo sp.*, *Ichthyophthirius multifiliis*, *Chilodonella sp.*, *Trichodina* türleri,

Dactylogyrus extensus, *Gyrodactylus bullatarudis*, *Lernaea cyprinacea*, *Argulus foliaceus*, *Argulus japonicus* ve *Capillaria sp.* yine lepisteste *Ambiphyra spp.* ve *Poecilidae*'larda *Oodinium pillularis* bildirilmiştir (Koyuncu ve Cengizler, 2002; Kayis ve ark., 2009; Koyuncu, 2009). Yine ülkemizdeki bir başka çalışmada 2009-2010 yıllarında farklı türde akvaryum balıklarından *Dactylogyrus sp.*, *Gyrodactylus sp.* (*Monogenea*), *Epistylis sp.*, *Chilodonella cyprini*, *Ichthyophthirius multifiliis*, *Tetrahymena sp.*, *Trichodina spp.*, *Vorticella sp.* (*Ciliates*), *Hexamita sp.*, *Ichthyo bodonecator* (*flagellates*) ve *Piscinoodinium pillulare* (*Dinoflagellate*) parazitleri izole edilmiştir. *I. multifiliis*, *I. necator* ve *Trichodina spp.* bütün parazitler arasında en yüksek prevalansa (%16.36) sahip parazitler olarak kaydedildi. İncelenen 55 balıkta 50'sinin (%90.90) parazitlerle enfeste olduğu belirlenmiştir (Kayis ve ark., 2013). Ülkemizde balık parazitleri oldukça yaygınmasına rağmen balık hastalıkları üzerine yapılan çalışmaların az bir kısmı parazitler üzerine olup, daha çok bakteriyel enfeksiyonlara ağırlık verilmiştir. Ayrıca süs balıklarından ziyade tüketilen kültür balıklarında araştırmalar yapılmıştır (Eker, 2009). Ülkemizde süs balığı parazit enfestasyonu patolojik incelenmesi üzerine bir çalışma bulunmaktadır. Bunda da lepistes ve japon balığı türlerinde araştırma yapılmıştır (Kerek, 2016). Çalışmamızdaki tür üzerine ülkemizde yapılan herhangi bir patolojik çalışma bulunmamaktadır. Çalışmamızda daha çok göz ardı edilen yaygın bir süs balığındaki parazit varlığı ve şiddeti ortaya konularak bu türdeki parazit enfestasyonun önemi vurgulanmıştır.

Tatlı su balıklarının bağırsaklarında parazitlenen türlerin *Hexamita/Spiرونucleu*, *Rhabdochona*, *Spinitectus*, *Enteromyxum spp.*, *Echynorhynchus*, *Pomphorhynchus*, *Capillaria*, *Cryptobiaubilans*, *Sphaerospora dicentrarchi*, *Caryophyllidea*, *Caryophyllaeus*, *Eubothrium sp.*, *Khawia* ve *Eimeria sp* olduğu bildirilmiştir. (Hoffman, 1999; Scholz, 1999). Bu türler balık bağırsaklarında hemoraji, eksudasyon, ödem, epitel döküntü, nekroz ve ülsere yola açar. Klinik olarak bu balıklarda zayıflama, büyümeye geriliği, anoreksi, dengesiz yüzme, anüste çıkıştı ve karın boşluğunda sıvı birikimi görülür. Otopsilerinde ise sarı mukoid eksudat gözlenir. Bu parazitler safra kesesinde de bulunabilir ve ağır enfestasyonlarda karaciğerde tahribata yol açabilir. Bulaşma dışındaki etkenlerin diğer balıklar tarafından ağızdan alınmasıyla gerçekleşir (Alvarez-Pellitero, 2004; Roberts ve ark., 2012; Vilizzi ve ark., 2015). Çalışmamızın materyal esasını oluşturan örneklerimizde literatürde tatlı su balıklarında parazite bağlı gözlenebilen klinik bulgulara benzer semptomlar görüldü. Materyallerin küçük olması nedeniyle

makroskopik değişiklikler görüntülenmemiş ve mikroskopik bakıda oluşan değişiklikler incelenmiştir. Sadece bu türe özgü parazit hasarına bağlı histopatolojik değişiklikler daha önceden bildirilmediği için bu türde yapılan herhangi bir çalışmaya karşılaşılmıştır. Diğer süs balıklarında parazite bağlı bağırsak harabiyetinde oluşan patolojik değişiklikleri karşılaştırılmıştır.

Ülkemizde yapılan çalışmalarla Sarıprenses balığının daha spesifik bir tür olması, iç organlarla ilgili çalışmaların yetersiz olması ve parazit çalışmalarının da genel enfeksiyonlar bakımından biraz daha az yer tutması sebebiyle bu türe ve hastalığa dair yapılan çalışmamız özel durum almaktadır. Çalışmamızın patoloji ile sınırlı olması nedeniyle parazitin tip tayininden ziyade dokularda oluşturduğu histolojik hasar gösterildi. Diğer tatlı su balıklarının bağırsak dokularında parazitlerin oluşturdukları patolojik hasar çalışmamızdaki türün bağırsağında şekillenen sonuçlarla benzerlik göstermektedir.

Akvaryum balıkçılığı ekonomik potansiyeli ile önemli bir yer tutmaktadır. Söz konusu tür ise talep gören bir balık olup, bunun önemli hastalıklarından olan parazit enfestasyonu üzerinde durulmuştur. Ayrıca bu türün ve iç organ parazitleri ile ilgili yapılan çalışmaların yeterli düzeyde olmaması çalışmamızı önemli yapmaktadır. Yoğun parazit enfestasyonun, bağırsak dokuda şiddetli hasara yol açtığı ve bu tahribatın ilgili organda fonksiyon kaybına yol açarak, sistemik bozukluklar sonucunda organizmanın zafiyetine ve hatta ölümüne yol açabileceği kanaatine varıldı.

Çalışmamızda yer alan parazit türlerinin tip tayini yapılabılır böylece yaygın olarak yetiştirilen bu süs balıklarının ölümünden sorumlu olan etken belirlenmiş olur. Ayrıca diğer balık türlerinde gözlenen parazitlere karşı kullanılabilen antiparaziter ilaçların bu balık türünde ve bu parazite karşı etkisi araştırılabilir.

Teşekkür

Harran Üniversitesi Veteriner Fakültesi Su Ürünleri ve Hastalıkları Anabilim Dalı Akvaryum Ünitesi ve Araştırma Laboratuvarında, Harran Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü tarafından desteklenen "Akvaryum balıklarının yetiştirilmesi ve doğal koşullara uyum seviyelerinin tespiti" isimli projeden faydalانılmıştır.

Kaynaklar

Alvarez-Pellitero, P, 2004: Report about fish parasitic diseases. Etudes et Recherches Options Méditerranées, CIHEAM/FAO, Zaragoza, 103-130.

- Balian EV., Segers H, Martens K, Lévéque C, 2007: The fresh water animal diversity assessment: an overview of the results. In Freshwater Animal Diversity Assessment. 627-637.
- Bancroft JD, Layton C, (2013): The hematoxylins and eosin. Bancroft's Theory and Practice of Histological Techniques. Elsevier. 173-186.
- Conroy DA, Morales J, Perdomo C, Ruiz RA, Santacana JA, 1981: Preliminary observations on ornamental fish diseases in northern South America. Rivista italiana adipiscicoltura e ittiopatologia Italian review of fish culture and ichthyologic pathology. 16: 86-104.
- Çelik SY, Korun J, 2018 : New Host Records For Trichodinid Protozoans, *Trichodina heterodentata* and *T. pediculus* (Ciliophora: Trichodinidae) from Turkey. Kocatepe Veteriner Dergisi, 11(3), 1-10.
- Eker S. 2009: Konya ili ve civar illerdeki alabalık işletmelerinde parazitolojik, mikrobiyolojik ve patolojik incelemeler (Doctoral dissertation, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü).
- Hoffman G. L. 1999 : Parasites of North American fresh water fishes. Cornell University Press, 359. ISBN 0801434092
- Kayis S, Balta F, Serezli R, Er A, 2013: Parasites on different ornamental fish species in Turkey, Journal of Fisheries Sciences.7, 114.
- Kayis S, Ozcelep T, Capkin E, Altinok I, 2009: Protozoan and metazoan parasites of cultured fish in Turkey and their applied treatments. The Israeli Journal of Aquaculture Bamidgeh 61(2), 2009, 93-102.
- Kerek G. 2016: Konya bölgesinde yetişirilen akvaryum balıklarından, lepistes (*Poecilia reticulata*) ve japon balıklarında (*Carassius auratus*) patolojik ve parazitolojik incelemeler(Doctoral dissertation, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.).
- Kim JH, Hayward CJ, Heo GJ, 2002 : Nematode worm infections (*Camallanuscotti*, *Camallanidae*) in guppies (*Poecilia reticulata*) imported to Korea. Aquaculture. 205, 231-235.
- Koyuncu CE, 2009: Parasites of ornamental fish in Turkey. Bulletin of the European Association of Fish Pathologists, 29, 25-27.
- Koyuncu E, Cengizler I, 2002: Mersin Bölgesinde yetiştiriciliği yapılan bazı akvaryum balıkları (*Poeciliidae*)'nda rastlanan protozoan ektoparazitler. Ege Üniversitesi, Journal of Fisheries and Aquatic Science, 19, 293-301.
- Lasee BA, 1995: Introduction to Fish Health Management. U.S. Fish and Wild life Service, La Crosse Fish Health Center, 555 Lester Ave. Onalaska, Wisconsin, 54650.
- Mitchum DL, 1995: Parasites of fishes in Wyoming. Wyoming Game and Fish Dept.43
- Nematollahi A, Jaberi S, Helan JA, Sheikhzadeh N, 2016: Histopathological study on parasites in fresh water ornamental fishes in Iran. Journal of Parasitic Diseases, 40, 756-759.
- Roberts RJ, Stephenson CJ, 2012: Handbook of Trout and Salmon Disease, Fishing News Books, Blackwell Science Ltd. 179.
- Scholz T, 1999: Parasites in cultured and feral fish. Veterinary parasitology, 84, 317-335.

- Singh ISB, Sreedharan K, 2007: Ornamental fish disease and the irmanagement Tang FH. Zhao YJ, 244-253.
- Thilakaratne I, Rajapaksha G, Hewakopara A, Rajapakse RPVJ, Faizal ACM, 2003: Parasitic infections in fresh water ornamental fish in Sri Lanka, Diseases of Aquatic Organisms, 54(2), 157-162.
- Tonguthai K, 1997: Control of fresh water fish parasites: a Southeast Asian perspective. International journal for parasitology, 27, 1185-1191.
- Velasco-Santamaría Y, Corredor-Santamaría W, 2011: Nutritional requirements of fresh water ornamental fish: a review. Revista MVZ Córdoba, 16, 2458-2469.
- Vilizzi L, Tarkan AS, Ekmekçi FG, 2015: Parasites of the common carp *Cyprinus carpio* L., 1758 (Teleostei: Cyprinidae) from water bodies of Turkey: updated checklist and review for the 1964-2014 period. Turkish Journal of Zoology, 39, 545-554.

*Yazışma Adresi: Muhammed Yaşar DÖRTBUDAK
Harran Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Su ürünlerleri ve Hastalıkları Anabilim Dalı 63200 Şanlıurfa, Türkiye.
e-mail: mydortbudak@gmail.com